

Registered at G.P.O., Melbourne, for
Transmission by Post as a Periodical.

The Australian Esperantist

Oficiala Organo de la Aŭstralia Esperanto Asocio.

Membership, including this periodical: \$3.

Advertisements: 25 cents per line.

Editor (Redaktoro): F. R. Banham, 31 St. Andrew's Ave., Rosanna, Vic., 3084

Treasurer (Kasisto): L. Scott, 34 Ocean Road, Manly, N.S.W., 2095.

A.E.A. Press Officer: H. V. Petley, 32a Lindsay Street, Toowoomba, Q., 4350

Address of A.E.A.: Box 415, P.O. Manly, N.S.W., 2095.

N-ro. 83 (163)

MELBURNO

Aprilo, 1970

AUSTRALIAN ESPERANTO ASSOCIATION

OFFICIAL NOTICES

11th March, 1970

New Members

Dale, Mrs. P. J., Oxley, Qld.
Slattery, Mr. J., Balmoral, Vic.
Howes, Mr. M., Yarram, Vic.
Brown, Mrs. S., Morwell, Vic.

Publicity Fund

Already acknowledged	\$559.07
Sennomulo, N.S.W.	20.00
C.C.G., N.S.W.	2.00
Buki, Mr. J., N.S.W.	1.00
Maddern, Miss M. M., Vic.	1.10
Timmins, Mr. V. J., N.S.W.	1.00
Kemp, Miss F. H., Vic.	2.00

\$586.17

Sincere thanks to all helpers.

Interstate Competition

Points allotted

New Individual Member	5
New Life Member	50
Popular Course enrolment	2
Intermediate Course enrolment	5
Advanced Course enrolment	10
Elementary Examination success	2
Advanced Examination success	5
"Klereca" Examination success	10
Each \$1 for the Publicity Fund	1

Position on 11th March, 1970

	Quota	Points	%
Queensland	130	458	352.3
Victoria	300	818	272.6

N.S.W. - - A.C.T.	260	535	205.8
West Australia	80	159	198.7
Tasmania	30	31	103.3
South Australia	40	23	57.5

IMPORTANT. After this issue, no further copies of the Australian Esperantist will be sent until after receipt of the 1970 subscription. If you have not yet sent yours, please do so without further delay. Remember—your support will assist the progress of Esperanto in Australia.

C. C. Goldsmith,
Secretary.

LA MALPURA FENESTRO

Surstrate pastro renkontis ŝerceman paroĥanon. Tiu diris al la kleriko: "Ĉu vi konas ĉi tiun rakonton? Temas pri malpura fenestro. Tamen bone, ke mi ne rakontos ĝin al vi, ĉar vi certe ne vidus tra ĝi".

"Jen bona ŝerco", diris al si la pastro, foririnte. Ĉe kunveno de preĝejaninoj li prezentis ĝin jene: "Ĉu vi konas la rakonton pri la fenestro, kiun vi ne povus travidi? Tamen bone, ke mi ne rakontos ĝin al vi — ĝi estas tro malpural!" (legu: malĉasta). Traduku Anglen!

FILMA FUSETO

"Malgraŭ ĉiuj konsilantoj kaj elspezo de milionoj da dolaroj, la farintoj de la filmo "La Biblio" ne povis malaperigi la . . . umbilion de Adam, kiu certe ne havis ĝin". — "L'Express".

MIA EDZINO, LA KOMPUTORO.

La atingoj de la moderna komputoro, kun vico post vico da memoraj unuoj palpebrumantaj, estas kiel absoluta nulo, kiam komparita kun la sistemo, kiun ni posedas en nia domo. Ni nomas ĝin la Magia Memoro de Panjo. Ĝi estas tiel rapida kaj senerara, ke estas timige ripensi ĝin. Konsideru, ekzemple, la okazon, kiam nia malvarmigilo paneis.

"Kiam oni liveris tiun aparaton?" Mi demandis al la edzino, kaj tuj mi rimarkis la lumeton en ŝia okulo.

"Bone mi memoras la matenon", ŝi komencis. "La laktisto enpaŝis en la kuirejon kaj glitis sur iom da arakidobutero kaj lasi fali botelon da akvo. Ni ricevis kvar botelojn tiutage, do devas esti mardo? Mi ankoraŭ purigis la plankon, kiam sonoris la pordsonorilo. Estis tiu homo, kiu vendis novajn tegmentojn je speciala malalta prezo dum Aprilo. Sed ni ne aĉetis la tegmenton ĝis la sekvinta aprilo en la jaro 1958. Do estis mardo en aprilo en la jaro 1957, sed kiu mardo?"

Mi retenis la spiron.

"Ho, jes", ŝi diris. "Mi memoras. Tiu estis la tago. Jes, la meza salajrotago. Estis la deksesita. Tiun tagon mi aĉetis mian unuan rultitan rostaĵon. La kondamnita aĵo bezonis tutan ĉiamon por kuiriĝi. Vi venigis Edĉjon por vespermango. Mi bone memoras, ke vi kaj Edĉjo sidis en la salono, kaj mi rigardis jen tiun kondamnitajn termometron kaj jen nian belan novan malvarmigilon. Jes, estis mardo, la deksesita de Aprilo en la jaro 1957".

Do, ĉu vi estas! Ĉu ne estas mirige? Mi tre kompatus akvokaton, kiu metus mian edzinon en la atestejon, kaj penus malcertigi ŝin pri tiu longe pasinta dato. Si venkegus lin.

Ofte mi staris apud ŝi tute mirigite, dum ŝi penis elekti robon por porti al mangovespero. Ĉiam denove mi konstatis, kia grava afero estas la portado de robo por virino.

"Portu tiun ruĝan silkon", mi sugestus.

"Ho, ne", ŝi respondus. "Sally kaj June vidis min en tiu robo ĉe la Bates antaŭ Kristnasko. Mi tute ne povus porti tiun".

"Do, kio pri la blua brodaĵo? Mi sugestus.

Denove ne, ĉar Nadina dufoje vidis min lastan jaron en tiu blua brodaĵo". Laŭ ĉiuj vestreguloj tria ekspono estas tute nepermesbla. Robon post robo ŝi malakceptus, ĝis denove biletus tiu lumo en la malantaŭo de ŝia blonda kapo.

"Elenjo estas la sola persono, kiu vidis mian verdan veluron", ŝi anoncus

triumfe, kaj mi intermetus: "Mi supozas, ke vi memoras, kion ŝi portis tiuokaze". "Kompreneble", ŝi admonus. "Ŝi portis sian oran biletadon kun du ŝnuroj de perloj".

Sed mi jam estus forkurinta por preni la unuan kompletan, kiun tuŝus mia mano, tute sekura en la scio, ke neniu nura viro memorus, ĉu li iam ajn vidis ĝin antaŭe.

Sed vi ne povus kredi ŝian kapablon rekonii malnovan filmon je la televido. Unufoje mi estis ĵus ekfunkciiginta la aparaton, kiam ŝi eniris la ĉambron.

"Ni jam vidis tion", ŝi atentige anoncis.

"Kiel vi povas ĝin rekonii?" Mi demandis.

"Per la temomuziko. Ĉu ĝi ne sonorigas ion en via kapo? Vi ne nur ĝin aŭdis antaŭe, sed vi dancis je tiu ario".

Mi bone sciis el pasinta sperto, ke mi devus esti tuj cedinta, sed stultuloj iras tien, kie anĝeloj timas paŝi, do mi demandis, "Kiam?"

"Estis la P.T.A. danco, kiam ni ankoraŭ loĝis en la antaŭa domo. Mi memoras, ke estis Majo, ĉar S-ino Arbuckle prizorgis la infanojn tiuvespere. Memoru! Si manĝis tutan funton da vinberoj, kaj ni trovis la semojn malantaŭ la kanapo. Memoru! Kiam ni revenis hejmen..."

Sed ŝi subite ĉesis, ĉar ŝi vidis miajn manojn supreniĝi kapitulace — El la Angla tradukis K. G. Linton.

PRI PSORIAZO

Gi estas niefekta haŭtmalsano. En Britujo oni starigis asocion, jam pli ol 250-anan. La asocio uzas Esperanton por serĉi al similaj asocioj en la mondo. Eble vi legis anoncojn pri ĝi en "Esperanto" aŭ "Heroldo de E.". La rezulto? Tre kontentiga. Ĝis nun venis 28 respondoj, kaj ili ankoraŭ venas.

Uzante Esperanton, la asocio trovis, ke estas granda asocio en Svedujo (jam en kontakto), kaj tri malpli grandaj en aliaj landoj.

Adreso: The Psoriasis Association, 22 Billing Road, Northampton, NNI 5AT. Ĝi petas informon pri simila asocio en Aŭstralio kaj alilande.

Ni ŝuldas la supran al Ken Hadler (FD higieno). Hastings.

LINGVA DISKRIMINO

Juna Vaska naciisto estis eligita el Madrida kortumo, ĉar li uzis la Vaskan lingvon, persistinte en tio post tri avertoj de la kortuma prezidanto. ("B.E." 1/70, cite laŭ "Sunday Telegraph" 9 Nov. 69).

LA FILINO DE LA DRINKEJESTRINO

(Uhländ)

Tri junaj bravuloj la Rejnon transpaŝis:
Al iu drinkeja estrino almarŝis:

"Estrino, alportu bieron kaj vinon;

Kaj kie ni trovu la belan flinon?"

"La vino, biero, gajigas tre forte,

Sed mia filino nun kuŝas ŝtonmorte".

En ĉambron enpaŝis la trio, por vidi

Kadavron de ino en ĉerko kuŝsidi.

Unua bravulo morttukon fortiris

Kaj longe, amare la inon admiris:

"Se nune vi vivus, ho bela knabino,

Mi amus vin jam de nun, pluen sen
fino".

La dua resternis la tukon forkaŝe,

Kaj turnis sin pløre, singulte, trempaŝe:

"Ho vin, kiu kuŝas jam ĉe la mortintoj,

Amadis mi multon da jaroj pasintaj".

La tria denove la tukon disprenis

Kaj arde la buŝon mortpalan kisprenis:

"Mi amis vin vivan; nun amas en
morto,

Kaj amos senfine tra ĉia homsorto".

BELA, DILIGENTA . . . (Heine)

Bela, diligenta damo —

Dom'kaj kort' en bona stat';

ĉiam puraj staloj, keloj,

frukte preta kultivpart'.

En ĝardeno ĉiu loko

ornamita, sen fi-kresk';

mola pajlo, eldraŝita,

servos por amkuŝa nest.

Sed la koro kaj la lipoj

restas virgaj, bela dam,

kaj uzata nur duone

estas via dormoĉamb'r.

—Farbo.

EPIGRAMO

"Nur tempon mi mortigas" — ho,
senpensa via diro!

Saĝemaj homoj voĉas la aferon tut-alian:

"La tempo ne bezonas nian helpon al
foriro . . .

Efikas ĝi kun sola cel': Mortigi vivon
nian".

UPTON SINCLAIR: LANGUAGE

"(I learned Italian), but a few years later I ruined my Italian by studying Esperanto; the two are so much alike that thereafter I never knew which one I was trying to speak". — "Autobiography", p. 69.

"(In 1902) I sent a questionnaire to a thousand college graduates and discovered that among those who had been out ten years practically none could read the language they had studied in college". (idem, p. 92).

AUSTRALIA KRONIKO

PERTH: La Jarkunveno okazis 8/12. Laŭ la raporto de la sekretario la Ligo havis 58 membrojn (2 dumvivaj, 42 plenrajtaj, 14 asociaj). Laŭ la kasista raporto la elspezoj superis la enspezojn je \$8.74. Oni decidis en 1970 kunveni la 2-an kaj 4-an merkredon (anstataŭ lunde). Elektigis jena nova estraro: Prez: S-ino Ruth McGrath; Vic-Prez: S-ino G. Pollard, S-ro J. Finch; Sekretario: S-ro W. H. Howard; Kasisto: S-ino E. McKay; Informado: F-ino J. Gray; Nigra Cigno: S-ino E. Palmer.

Ni dankas al S-ro J. Finch, kies klopodoj havigis al ni, je la fino de Januaro, standon ĉe la t.n. "Hyde Park Holiday". Tiu kultura evento okazas ĉiujare en Hyde Park dum la semajnfino en kiu oni festas la Fondiĝon de Aŭstralio (26/1) S-ro Howard starigis budon el kanvaso kaj tablon sur kiu S-ro Finch aranĝis librojn ktp. Dum la tritaga ekspozicio multaj vizitantoj demandis pri Esperanto kaj petis informon pri kursoj.

Dank' al la kunlaboro de la Estro de la "Secondary Teachers Training College" la 1970-aj dusemajnaj kunvenoj de la Ligo okazos en moderna lerneja ĉambro ĉe Nedlands.

Je la 11/3 ni bonvenigis Ges-rojn Tronerud (Melbourne), kiuj estas survoje al la nordaj regionoj per ruldomo. Ankaŭ partoprenis la kunvenon niaj membroj Ges-roj N. Brodie, kiuj baldaŭ reiros Sidnejon post 4-semajna libertempo en Perth. Entute 22 ĉeestantoj atente aŭskultis tre instruan prelegon de nia Prezidentino, S-ino Ruth McGrath, kiu pritraktis la temon "Esperanta Elparolado".

Ni esperas ke la Ligo gajnos novajn membrojn el la 22 studentoj kiuj aliĝis la elementan kurson instruatan de F-ino Jessie Gray ĉe Subiaco kaj el la klaso kiu komenciĝos ĉe Victoria Park.—W. H. H.

ADELAIDE: Dank' al la iniciativo de F-ino W. Addis kaj S-ro F. D. Vawser nia grupo nun kunvenas ĉiusemajne en la domo de la Temperance Union en la urbcentro. La kunveno konsistas ĉefe el konversacio. Ĉiu ano devas fari mallongan prelegeton. Tiel ni aŭdis interesajn vojaĝrakontojn de F-ino Delaine pri Tahiti, Nov-Zelando kaj Tongo kaj de S-ro Vawser, kiu lastatempe faris ĝisfundajn studojn pri siaj prapatroj. Cetero, S-ro Vawser vizitas baldaŭ Britujon kaj esperas ankaŭ parto-

preni la Universalan Kongreson en Vieno.

MELBOURNE: Ĉe la unua kunveno post la ferioj ni bonvenigis inter ni S-inon Kaye Morrison (Sydney) kaj F-inon Ellen Minton (Hobart). Ambaŭ reveturis de Perto kaj paŭzis en nia urbo. La programo konsistis el prelego de S-ro H. Koppel, kiu parolis pri sia vizito al la orurbo Kalgoorlie kaj pri la Perta kongreso. S-ro K. Linton kaj S-ro H. Koppel 2/7 donis detalan raporton pri la kongreso. Multaj aŭskultantoj bedaŭris ke ili ne partoprenis la kongreson post kiam la parolantoj laŭdis la arnaĝojn kaj gastigantojn en Perth.

Plej elstara el la traktadoj prezentitaj de S-ro F. R. Banham (9/2) sendube estis tiu kiu komparis Zamenhof kaj Isaac Pitman, ellaborinto de la stenografia sistemo. Ambaŭ en junaĝo ellaboris unuan krudan sistemon, kiun ili poste plibonigis. Ambaŭ t-aktis per sia sistemo la tutan Biblian kaj ambaŭ havis ducelan okupadon: Pitman okupiĝis pri reformo de la anglalingva alfabeto, Zamenhof pri Mondreligio. Ambaŭ sukcesis nur pri unu.

Ĉe la februara amuzvespero 23/2 S-ro Jim Daniel montris belajn diapozitivojn pri Kanado kaj Usono. En la RENDEVUO la parolanto S-ro Kim Bastin prezentis duan parton de sia erudicia traktado pri "La Lingvistiko". I.a. li montris per ekzemploj el pluraj lingvoj, kiel regulaj estas lingvaj ŝanĝigoj rilate la influon de apudaj sonoj. Bonvenaj gastoj, 2/3, estis Doktoro kaj S-ino Einihovici. D-ro Einihovici donis viglan kaj instigan rakonton pri renkontiĝoj kun Esperantistoj en Israelo, Japanujo kaj Sovetio.

ORRONG Club (Melbourne): La ĝenerala kunveno okazis 17/2. en la Kvakera Domo. Elektigis: Prez: S-ino A. Paling; Sekretario: S-ino L. Hooper; Kasisto: S-ino M. Halliday. La gast-parolanto estis S-ino Fay Koppel (Melb. E-Soc.)

BORONIA E-grupo komencis la jaron per efika reklamo en 2 lokaj gazetoj kaj per ekspozicio de E-libroj en la loka Knox-biblioteko. Kiel kutime ni kunvenas dimanĉvespere kaj 8/3 ni bonvenigis jugoslavanan E-iston S-ron Jim Piliĉ, kiu lernis Esperanton antaŭ 15 jaroj, kiu legis nian reklamon en loka gazeto. — Ivan Heldzingen.

EASTERN SUBURBS havis sian ĝeneralan kunvenon 18/3. La antaŭa prezidantino, S-ino Ivy Fallu, kiu estas treege okupata per la A.E.A. Libro-Servo, ne plu kandidatiĝis, kaj elektigis la jena nova Estraro: Prez: S-ro Arthur

Heathfield; Vic-Prez: F-ino Anne Hearne; Sekretario: S-ro R. Reed; Kasisto: S-ro J. Fallu; Estraranoj: S-ino Mary Casey, S-roj W. Baxter kaj M. Fordham.

Ni havos 3 klasojn: S-ro R. Reed instruos komencantojn, S-ino I. Fallu la iom progresintojn kaj S-ino M. Fordham gvidos konversacian klason.

SYDNEY: La 19/1 S-ro F. Mueller-Soraŭ kaj V. Gueltling raportis pri la kongreso en Perth. Vizitis nian klubon F-ino Merrill Roff el Masterton, sur la norda insulo de Novzelando.

S-ro W. Chandler la 2/2 raportis pri sia vojaĝo per trajno al la kongreso en Perth, pri la kongreso kaj postaj vojaĝoj en Okcidenta Aŭstralio.

La 9/2 S-ino V. Schlesinger legis el la libro "La Tragedio De La Homo".

S-ro Giuseppe De La Rocca, juna komencanto el Bolonjo en meza Italio, enmigris Aŭstralion kaj venis al nia klubo por la unua fojo.

La 17/2 S-ro F. Dunn parolis pri tiu maristo, pri kiu multaj homoj parolas ĉi tiun jaron.

La 20/3 nia longjara membro, F-ino Frieda Smith, fariĝis 90 jara. Ŝi naskiĝis en Heidelberg, Germanio, kaj venis al Aŭstralio antaŭ proksimume 80 jaroj.

La 23/2 okazis nia jarkunveno. Jena nova estraro elektiĝis: prezidanto, S-ro V. Bourlin; Vic-Prezidantoj, S-roj J. Matasin kaj W. Chandler; Sekretarino, S-ino M. Chaldecott; kasisto, S-ro T. Elliott; biblioteko, S-ro Gould; revizoroj: S-inoj M. Parker kaj E. Bradman; Publicigo, S-ino M. Chaldecott; Raportoj por "AE", S-ro W. Chandler.

La 2/3, S-ro V. Gueltling legis artikolon el la "Germana Esperanto Revuo". Poste okazis diskuto pri tabakreklamo, en formo de debato inter kvar personoj. Poste ni ĉiuj diskutis, ĉu ni havu propran gazeton. Ni aranĝos specialan vesperon por tiu temo—VOLO.

SEYMOUR (Vic.) Lunde 23/2 ĉe la "Internacia Vespero" de la "Business & Professional Women's Club bonekonata veterana E-isto Percy Holmes, kun helpo de sia edzino Margaret, aranĝis okulfrapan elmontrandon de Esperantaj. Ĉeestis 60 personoj. Diversspeca literaturo de multaj landoj legis multajn ĉeestantojn ekzameni kaj peti informon pri la kara lingvo. Inter aliaj kiuj montris intereson estis parlamentano David Kennedy kaj edzino.

MORWELL (Vic.): Sekve de niaj intensivaj kursoj pasintjare, ni formis etan E-Klubon kun 20 membroj. La estraro konsistis el: S-ro I. T. Maddern (Prez.);

S-ro W. Wybenga (Sokr.); S-ino M. Wybenga (Kasisto); S-ino L. McLaren (Biblioteko)

MANLY, 5/2/70. en la Vespera Lernejo, Darley Road, Manly, komenciĝis 3 novaj kursoj:—komenca, konversacia, k. diskutita, gvidataj resp. de Betty Cleminson, Marjorie Duncan, k. Robbie Robertson, kun entute ĉ. 30 partoprenantoj. Ĉiujauĉe post la kursoj okazis klub-kunveno, 8.15-9.30, laŭ jena arango: 5/2 Raportoj pri la 17-a Aŭst. Esp. Kongreso; 12/2 S-ino G. Swan, Mia Vizito al Hindujo, kun diapozitivaj; 19/2 F-ino L. Jullie, "Scrabble" en Esperanto; 26/2 S-ro W. Chandler, Indiĝenaj Legendoj; 5/3 S-ro G. Thatcher, Film-afiŝoj malantaŭ la Ferkurteno, kun diapozitivaj. En niaj kunvenoj ĉeestis meznombro 17 anoj. Ni bonvenigis vizitantojn de la Sidnea Societo, k. S-ron La Rocco el Italujo.

La tag-jurnalo "Manly Daily" regule presas raportojn pri nia agado.

Ni gratulas nian anon, S-inon Peg Ford-Lewis, pro gajno de la Supera Diplomo de A.E.A.—M. DUNCAN.

BRISBANE: Nia grupa vivo estas tre vigla kaj progreskonscia. Ni kunvenas ĉiulunde de la 7-a ĝis 10-a. Oni instruas kaj lernas gaje kaj ofte aŭdiĝas ekridoj ĉe satiraj klarigoj. La komencantoj bone laboras sub gvido de Ges-roj Robinson, F-ino Sullivan, S-inoj Cooney kaj Oxley kaj Karl Guenster. Hans Brendel gvidas la konversacion kurson. S-roj Brendel kaj Guenster ankaŭ instruas ĉiujauĉe ĉe la "Eastern Suburbs Grupo" en la ŝtata lernejo en Chermiside.

Okazis pikniko 1/3 sur insulo Bribie; partoprenis 24 membroj de la Brisbana kaj "Sunshine Coast"—grupo. S-ino Doris Sinclair el Caloundra rakontis al ni multon pri le Perta Kongreso. Ni decidis pikniki ekde nun ĉiun unuan dimanĉon. En la kunveno de 9/3, S-ro Guenster raportis pri sia vojaĝo survoje kaj precipe en la montaro "Snowy" kaj sur la montpinto de Mt. Kosciusko.

Ni bedaŭras raportoj ke dum la ferio nia sekretario Tom Donnelly estis malsana kaj en hospitalo. Nun li estas denove hejme kaj ni esperas baldaŭ rev'idi lin en nia klubo. (Laŭ raportoj de Karl Guenster, S-inoj W. Greenhalgh kaj Val Robinson)

SUNSHINE COAST: Je 5-a de Feb. rekomenciĝis la lecionoj de la Buderim-Grupo en la fako por Plenaĝula Edukado. Sep komencantoj sub S-ro J. Hausler bone lernas el "Practical Course". La pli progresintaj lernantoj studas per la libro de Makarian.

En Caloundra S-ino Sinclair instruas 5 progresintojn kaj 2 komencantojn. Dum

la unua semajno de Marto ŝi estis gast-parolanto ĉe skolta kunveno. 18 estroj el 18 skoltaj grupoj de la Landsborough-distrikto aŭskultis kun granda intereso. La Caloundra filio de la "Australian Pensioners League" petis gastparolanton por ĝia kunveno de 10/3, kaj dum 45 minutoj ili estis amuzitaj per parolado, kaj kantoj sur sonbando. Montrita ankaŭ estis bildkartoj, leteroj, libroj kaj gazetoj. Kvankam multaj de la pensiuloj estas maljunaj, ili tamen havas gefilojn kaj genepojn al kiuj ili parolos pri nia lingvo.

Bonega tago ĉe la maro kun samideanoj el la Brisbana Klubo okazis je 1/3 kaj ĉar estis granda sukceso pikniko denove okazos je 5-e de Aprilo ĉe insulo Bribie. —Doris SINCLAIR.

ROCKHAMPTON: Kvankam Esperanto ne plu estas oficiala lernobjekto ĉe la "Adult Education", ni tamen havas senpagan uzon de almenaŭ unu ĉambro ĉe ties centro. Tie komenciĝis nova kurso kun 13 lernantoj. Instruas S-ino Y. Rayner, profesia instruistino. Ni presigis varbilojn kiuj ni ekspoziciis en malgrandaj butikoj en la antaŭurboj kaj en kelkaj librovendejoj kaj la urba biblioteko en la urbcentro. La loka radiostacio kaj la gazeto "Morning Bulletin" menciis pri nia kurso. Ni ankaŭ disdonis propagandilojn inter la geskoltoj.—John MOORE.

En preparo: "De Z. al A. en 3 Epokoj" de Fay Koppel 20-paĝa libreto, la teksto de prelego ĉe la 17-a Aŭstralia E-Kongreso. Ĉi tiu majstra verko pritraktas la evoluadon de E-literaturo de D-ro Zamenof ĝis William Auld. Nepre havinda al ĉiu literatur-amanto. Aperos espereble en Junio. La prezo estos 50c. Profito, se iom, estos donacata al "Klerigo". Sciigu al S-ro E. W. Chandler, 57 Northcote St., Crow's Nest, 2065, kiom da ekzempleroj via grupo intencos aĉeti.

PRI REPRESOJ

Anstataŭ presigi vers-librojn de speco plaĉe eble nur al manpleno da intelektuloj, kial eldonistoj ne redonas verkojn de popolo interesa karaktero? Sugeste, jen 4-5 originaloj konsiderindaj:

Nova Sento (Hyams 1915); Idoj de Orfeo (Bulthuis 1923); Abismoj (Forge 1923); Invito al Cielo (Sayers 1950); Kredu Min, Sinjorino (Cesar Rossetti 1951).

Ia titolo de tiu kvina libro laste aperis en la 1965 Jarlibro UEA: Generala Listo de haveblaj libroj, kaj ĝi mankas al la BEA Handbook 1970.

PARALLEL TRANSLATION

The purpose of courtship in Nature is to cloak the association of male and female with such enrichment and mystery that they shall be attracted to each other for a period long enough to produce and rear a family. We have travelled a long way from Nature in this. Today a man courts a girl because he finds her enchanting and would like to be enchanted for the rest of his life. He has found a brand of beer that suits him, and now he wants to go to work in the brewery. It is inconceivable that his taste for this brand will some day pall.

Courtship in Nature sometimes presents a pattern of constancy rare among humans. The sexual morals of the bearded tit are on a far higher plane than those of the bearded philosopher. And there are many primitive tribes which, like the tits, tackle the problem of courtship more sensibly than do many civilised groups, and who appreciate that courtship is as much a biological necessity after marriage as before it.

LIBERA FORLIMO

Mi estas nek lingvisto, nek gramatikisto, do iom hezitas diskuti aŭ disputi kun spertaj tradukistoj. Mi tamen devas protesti kontraŭ la maniero (en kiu) oni prezentis "Parallel Translation" en "A.E." Marto.

"Jen incidento ĉe la Kongreso . . . " tute NE estas traduko de "Here is an AMUZING incident from the Congress . . ." Kaj ĉu vere tablo kvarsega "estas eleganta traduko por "a table for four"?

La tradukisto kelkfoje tute ignoras interpunkciojn. Li ekzemple komencas novan frazon "Neniu el ili povis paroli la Anglan", dum la angla teksto diras ". . . two Germans . . . and a French lass, NONE OF WHOM had any English." Kvankam li ĝuste tradukas "French lass" per "Franca junulino", li poste tradukas "French girl" per "Francino". "So she put IT away" li tradukis per "Tial ŝi formetis la VORTARON". Denove la tradukisto ignoris interpunkcion kaj tradukas unu frazon "Presently the waitress . . . I couldn't understand", per 2 frazoj. Ankaŭ la frazo "I asked her pardon, AND she repeated . . ." tradukiĝis per 2 frazoj: "Mi petis pardonon. Si ripetis la diron . . ."

Fine, ĉu "ĈIUJ TABLANOJ laŭte ridis . . ." estas la ĝusta traduko por: WE ALL had a good laugh . . ." Ĉio estas

La celo de la amidumado en la Naturo estas vesti la kunulecon de vir- kaj in-seksuloj per tiom da sentoriĉo kaj mistero, kiom allogos unu al la alia dum periodo sufiĉe daŭra por generi kaj eduki familion. De tio ni jam devojiĝis for de la Naturo longan distancon. Nuntempe viro amidumas virinon, ĉar li trovas ŝin ĉarma kaj li deziras esti ĉarmata de ŝi dum la restanta vivo. Li jam trovis por si fabrikmarton de biero, kiu plaĉas al li, kaj li nun deziras labori en tiu fabriko. Por li ne estas imageble, ke venus tempo, kiam forigus lia gusto por tiu marko.

La amidumado en la Naturo iufoje prezentas modelon de fideleco malofte ĉe la homoj. La seksmoralo de la barbhava paruo estas multe pli pura ol tiu de la barbhava filozofo. Troveblas multaj primitivaj gentoj, kiuj, kiel la barbhavaj paruoj, entreprenas la malfacilan taskon de la amidumado pli sagace ol faras tion multaj civilizitaj homgrupoj. Krome, ili agnoskas, ke la amidumado estas samegale biologia neceso post la geedziĝo kiel antaŭ ĝi.

speco de tradukado, sed tute ne "paralela"

—Herbert Koppel.

Dankon al nia aglookula amiko. Laŭdiinde li atentis la tekstojn per kiuj ni klopodas regali la legantojn. Jen klarigoj pri punktoj por li dubaj:

- (1) Plumeraro. Kopiante malnetan manuskripton, la tradukanto pretervidis la vorton "amuza".
- (2) kvarsega? Kiel alimaniere ĝin traduki? Per la peza: "tablo kun kvar servlokoj"? Eleganta aŭ ne, "kvarsega" estas senc-klara.
- (3) Ĉu Franca junulino ne plu estas Francino?
- (4) Necesas uzi la vorton "vortaron", por klare identigi ĝin kun la jam supre uzita "vortaron Franc-Anglan". Uzi la pronomon "ĝin" estus ne bone, ĉar ĝi estus tro malproksima de sia antecederanto.
- (5) Uzo de du Esperantaj frazoj estas ofte konsilinda ĉe sintakse malsimpla Angla frazo. Tio estas konata rimedo tradukarta. Laŭvorteco — ĉu frazforma, ĉu idiotisma — forte difektas tradukojn. Laŭinterpunkcieco estas egale evitinda.
- (6) La tradukanto rajtis supozu, ke ridis nur la homoj ĉe tiu tablo, inkluzive de la rakontinto mem. La kritikanto sin turnu al okazo simila, ĉe "Hamleto", p. 150: "La tuta tablo eksplodadis per rido" (Angle: set the

table on a roar). Malgraŭ tiu modelo de la Majstro, la tradukanto preferis uzi la vorton "tablanoj", ĉar lasante ĝi estas pli taŭga.

Nia kritikanto miskomprenas la sencon de la vorto "paralela", kiel ĉi tie uzita: (du tekstoj) flank-ĉe-flanke okupantaj proksimume saman presospacon. — La redaktoro.

LA LINGVOJ DE JESUO

En la prediko sur p. 18 ne troviĝas mencio pri la lingvo Latin. Ĉu Jesuo sciis Latinon? Dekano Farrar en "Vivo de Kristo": "La Greka estis la komuna parolmedio; sen ĝi Jesuo ne estus povinta konversi kun fremduloj — ekzemple la centestro, kies servistino Li resanigis, Pilato, kaj la Grekoj, kiuj deziris paroli kun Li en la lasta semajno de Lia vivo . . . ke li sciis ankaŭ la lingvon Latinon estas pli duba, tamen kredinde jesa, ĉar la Romianoj en Judujo tiutempe estis multenombraj, kaj la Latina estis stampita sur la moneroj en komuna uzado".

Sed, centestro, oficiro en armeo Romia, parolus Latine, ĉu ne?

Rimarkindas, ke ĉe Johano 19/20 oni legas: (Tiu titolo) "estis skribita Hebreo kaj Latine kaj Greke".

En la Angla (Jakoba) Biblio la frazo troviĝas ankaŭ ĉe Luko 23/28 (iom al'orde). La teksto estas duba, kaj la Esperanta Biblio ellasis ĝin en la tria evangelio. — Farbo.

Esperanto, a Leaving Certificate Subject

This week, we received official word from the Examinations Board that Esperanto has been accepted as "An Approved Activity", a new Leaving Certificate subject. This is one of the most exciting things to happen in Victorian education for many, many years. The Board has also noted our suggestion that such approval should be extended into the Sixth Year or Matriculation Certificate.

Of our 115 pupils at the Leaving Certificate level, 90 has elected to take Esperanto as one of their block of six subjects. This makes Esperanto the most popular of all of our 24 Leaving Certificate subjects, outside the one compulsory subject of English.

We forecast that within five years, Esperanto will be taught in every high school in Victoria, and possibly in all technical schools as well, and that it will then be recognized by our universities for the important subject that it is, and that there will be Chairs for Esperanto at all of our universities.—I. T. Maddern, Principal, Morwell High School, 6/3/1970

INTERNATIONALITY OF ROOTS

Zamenhof strove to base his vocabulary on the widest internationality of roots, on the similarity of forms used in the chief European languages. But there were times when he was forced to accept roots peculiar to one tongue only.

Using examples only from Latin and Russian, one finds that for "to yawn" he fell back on Latin "oscedado", giving "oscedi". You would meet the root in English only were your doctor in professional parlance to mention your "oscitation", or should you come across it in the older literature, for example when Coleridge remarks that "Southey has been strangely oscitant", that is, dull, drowsy, given to yawning (oscedema).

Zamenhof resorted here to Latin because he found that in the chief tongues current there is no similarity in the verbs used for "to yawn": German, gähnen; Swedish, gaspa; French, bâiller; Italian, sbadigliare; Spanish, bostezar; Portuguese, bocejar, and so on.

Similarly with others, he went to Latin as a last resort: arde', lien', silvi', meleagr', moned' &c.

As for Russian: With little or no likeness of roots one with the other in the European tongues, and finding that the Romans knew nothing of the delicacy, he took for "sausage" the Russian "kol-basa". The Russian language provided him also with the forms "krom", "nepre", "prava", "klopodi", "svati", "vosto", "bulko", "pilko".

Louis Bastien's "Naŭlingva Leksikono", 355 pages (1950), available at U.E.A. (30 steloj) gives the related national-language forms of some 5000 Esperanto roots. It is a most valuable reference book.

EARLY PIONEERS HERE.

In Sept. 1888, J. C. Cobbin, of St. Leonard's, Sydney, wrote to "The Office", a London magazine: "I think Dr. Esperanto's scheme leaves all its rivals far behind". He then criticises Volapuk as a bewildering medley and predicts its death. He asks for books on Esperanto and whether a letter addressed to the author, Dr. Esperanto, Warsaw, would reach him.

In January, 1890, he again writes: "I am now at work on Esperanto's Lingua (sic) Internacia, which I expect to master in a month . . . it is one of the greatest inventions of the century and I intend to make it popular in these colonies". He intends to "communicate (certain findings) to the learned author".

The full text is in *The British Esperantist*, Jan. 1932.

Did he write to Zamenhof? A letter in *Originala Verkaro*, Nr 73, page 481 informs us that Zamenhof received letters from Melbourne and also from gentlemen in a small town near Sydney. This letter is dated June or July, 1889, presumably too early to have reference to a letter from Cobbin.

C. W. Ballard, in the August n-r of *The B.E.* says that from 1887 to 1891 he corresponded with Cobbin on shorthand matters, though Esperanto was not mentioned. Cobbin was then in Sydney, a journalist and architect, also editor of *The NSW Shorthand Magazine*. He died at Cape Town in 1897. Ballard became an E-ist some time after 1910 and edited the *Suda Kruco* from 1921 to 1927.

Two other pioneers merit mention—D. G. Reinitz and Herman Ritz, both of Mt. Victoria, NSW.

Zamenhof published 29 *Adresaroj*, the first in 1889, the last in 1909. Reinitz and Ritz are the only Australians registered in the 2nd *Adresaro* covering the period from 1/9/1889 to 1/11/1892, being series two to eleven. Reinitz tradukis el la Germana la fabelon "La Tri Mallaboruloj" S.K. 8/26 (speciale por nia gazeto). Reinitz's number was 1394; Ritz's 1397. They are therefore the first registered Australian E-ists, having joined somewhere between 1889 and 1892. The list of all Australian E-ists mentioned in the *Adresaroj* is found in *The A.E.* December 1967.

RELIGIO KAJ AMO.

Kuriozaj metaforoj: "... iu Kristanismo filtrita senige de ĉia superstiĉo, eĉ de la doktrino pri la dieco de Kristo: tio similas al imit-kelonia supo, nome supo sen la kelonio". (Heine: "Konfesoj", 1853-4).

Komparu tion kun postea uzo, kiam, mortante, Heine plendis kontraŭ la "spirita, platoneca amo" de iu virino al li:

Vortoj, vortoj, sed ne agoj;
mankas karno, kara Pupo.
Spirito, jes — sed ne viando —
senas nudloj en la supo!

DID YOU KNOW THAT:

The N.Z. Esperanto Asscn. sold 1951 dollars' worth of Esperanto books in 1968. (475 dol. in 1959).

"Biblio Revuo" has begun publishing in its pages the first texts of a new ecumenical Bible in Esperanto, annotated.

Wm. Auld, the well-known Esperanto

poet and author of text books in the language, has been appointed a paid instructor at Teachers' College in San Francisco. The course is official, for beginners and advanced, and begins on July 24.

TRADUKOJ DE ZAMENHOF

Per la bonvolo de S-ro A. Holzhaus ni ricevis kopiojn de du poemtradukoj faritaj de D-ro Zamenhof: "La Homoj Vojo" el la *Rusa de Barono B. N. Delvig*, kaj "Amo de Soldato" de W. Hauff. La duan Zamenhof tradukis nur parte. Hauff parolas pri amata knabino; Zamenhof ŝanĝis ŝin en familion, tial ne kapablis traduki la 3-an kaj 5-an strofojn.

LA ĈEĤOSLOVAKOJ

La sekvanta ekzemplo atestas la plorindan staton de interŝtataj rilatoj pro ideologia malkonsento: nome, la bravaj samideanoj en Ĉeĥoslovakio, per pagoj de "E-ista Slovaka", pene pacienca reprodukti mimeografie la enhavon de la Plena Vortaro. Tio estas al ili dezirinda, simple pro tio, ke mankas al ili akireblo de la verko mem. Tia sindiĉediĉo meritas senliman admiron. N-ro 7 enhavas du densajn pagojn de tiu teksto — la deknua "eldono" de la kopiado!

Malgraŭ tiu kaj alia malavantaĝoj la proporcia nombro da E-istoj en Ĉ. S. estas forte pli alta ol en kelkaj landoj ĝuantaj plenan liberon aĉeti lernlibrojn.

ITALIAN CONGRESS 1970

It will be a "cruising congress"! On the 24000-ton "Caribia" you board at Genoa (17 Sept.) or at Cannes, Barcelona and Palma de Majorca. Then on to Bizerta, Palermo and Capri, arriving at Genoa the 26th. Good rebate, comfort. Esperantist company — everything.

Write air to *Torina Esperanto-Grupo*, P.K. 198, Turin 10121, Italy.

ESPERANTO-LIBROJ

El la Nazia teroro oni savis 2000 *Esp. librojn* de la Germana *Esp. Instituto*. Ili nun estas en la Stata Biblioteko, Unter den Linden 12, Berlin B. Karl Maier, *Chrysanthemumstr.* 8, Berlin No. 18, akceptas memojn de preparata katalogo.

VORTSPAREMULO

Viro tre lakona eksciis pri la morto de la edzo de konata sinjorino. Li skribis al ŝi jene: "Estimata sinjorino: Ho vel!"

Post unu jaro li informiĝis, ke ŝi reedziniĝis. Li skribis: "... Ho ho!"